

POSTANOWIENIE

5 lipca 2023 r.

Sąd Najwyższy w Izbie Cywilnej w składzie:

SSN Jacek Widło

na posiedzeniu niejawnym 5 lipca 2023 r. w Warszawie,
w sprawie z powództwa M.B. i Ł.B.
przeciwko Bank spółce akcyjnej w W.
o zapłatę,
na skutek skargi kasacyjnej Bank spółki akcyjnej w W.
od wyroku Sądu Okręgowego w Warszawie
z 7 lipca 2022 r., V Ca 1718/20,

- 1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania;**
- 2. zasądza od pozwanego Bank spółki akcyjnej w W. na rzecz powodów M.B. i Ł.B. kwotę 2700 (dwa tysiące siedemset) złotych tytułem zwrotu kosztów postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Pozwany Bank S.A. w W. wniósł skargę kasacyjną od wyroku Sądu Okręgowego w Warszawie z 7 lipca 2022 r., w sprawie z powództwa M.B. i Ł.B., o zapłatę zaskarżając ten wyrok w całości, wnosząc o jego uchylenie i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania.

W uzasadnieniu wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania skarżący wskazał na liczne zagadnienia prawne dotyczące: skutków uznania klauzul przeliczeniowych -za abuzywne- odwołujących się do tabeli banków

jednostronnie przez nich kształtowanych, w szczególności w wypadku ich eliminacji, możliwości stosowania średniego kursu NBP, zagadnienia zasadności każdorazowo oceny czy słuszne jest przyjmowanie sankcji nieważności, jeżeli konsument nie wyrazi zgody na dalsze trwanie umowy, zagadnienie czy w świetle zasady pewności prawa, gwarantowanej przez art. 2 Konstytucji RP, dopuszczalna jest ocena naruszenia przez przedsiębiorcę przepisów prawa, przy zawieraniu umowy konsumenckiej, dokonywana z uwzględnieniem wykładni orzeczniczej tychże przepisów, ukształtowanej przez Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej na wiele lat po zawarciu umowy.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Sformułowanie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania opartego na potrzebie wykładni przepisów prawa budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów wymaga wykazania, jaki konkretny przepis prawa, zastosowany w danej sprawie, jest przedmiotem rozbieżnej wykładni w orzecznictwie i na czym rozbieżność ta polega, co wymaga przytoczenia orzeczeń sądów wydanych w takich samych lub istotnie zbliżonych stanach faktycznych, względnie, jaki sprecyzowany przepis prawa, zastosowany w konkretnej sprawie, wymaga interpretacji ze strony Sądu Najwyższego, z czego potrzeba ta wynika i z jakich powodów dotychczasowy dorobek doktryny i orzecznictwa jest w tej mierze niewystarczający. Konieczne jest ponadto, wykazanie związku między oczekiwaną od Sądu Najwyższego wykładnią prawa a wynikiem postępowania kasacyjnego (zob. np. postanowienia Sądu Najwyższego: z 15 października 2002 r., II CZ 102/02; z 29 lipca 2015 r., I CSK 980/14; z 19 czerwca 2018 r., IV CSK 56/18).

Należy zauważyć, że istotnym zagadnieniem prawnym w rozumieniu art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. jest zagadnienie nowe, nierozwiązane dotychczas w orzecznictwie, którego wyjaśnienie może przyczynić się do rozwoju prawa. Zagadnienie prawne powinno, przede wszystkim, być sformułowane w oparciu o okoliczności mieszczące się w stanie faktycznym sprawy wynikającym z dokonanych przez sąd ustaleń (postanowienie Sądu Najwyższego z 7 czerwca 2001 r., III CZP 33/01), a jednocześnie być przedstawione w sposób ogólny

i abstrakcyjny tak, aby umożliwić Sądowi Najwyższemu udzielenie uniwersalnej odpowiedzi, niesprowadzającej się do samej subsumpcji i rozstrzygnięcia konkretnego sporu (postanowienia Sądu Najwyższego: z 15 października 2002 r., III CZP 66/02; z 22 października 2002 r., III CZP 64/02; z 5 grudnia 2008 r., III CZP 119/08).

Sformułowane przez skarżącego zagadnienia prawne nie czynią zadość tym wymaganiom – bowiem nie stanowią zagadnień nowych. Wskazane w skardze przepisy jak i zagadnienia prawne były w ostatnim czasie przedmiotem wielu wypowiedzi Sądu Najwyższego. Ich rozumienie nie budzi wątpliwości i jest jednolite.

Klauzule walutowe, czy też indeksacyjne, to postanowienia przewidujące przeliczenie oddawanej do dyspozycji kwoty kredytu oraz spłacanych rat na inną walutę, podczas gdy klauzula spreadowa określa sposób indeksacji, który może przybierać różne formy, przy czym w praktyce najczęściej odwołuje się, do tabel kursowych ustalanych i kształtowanych jednostronnie przez bank. Tak ukształtowane klauzule uznawane są za abuzywne. Jak wskazano w postanowieniu Sądu Najwyższego z dnia 23 sierpnia 2022 r., I CSK 1669/22, postanowienie z 29 grudnia 2022, I CSK 3699) w razie eliminacji klauzul spreadowych, zniesiony zostaje nie tylko mechanizm indeksacji oraz różnic kursów walutowych, ale również - pośrednio - zanika ryzyko kursowe, przez co dochodzi do zmiany charakteru głównego przedmiotu umowy i jej upadku.

Wyeliminowanie abuzywnych klauzul przeliczeniowych nie prowadzi do utrzymania w mocy kredytu indeksowanego kursem CHF jako kredytu złotowego oprocentowanego według stawki LIBOR. Brak także podstaw do zastąpienia stawki oprocentowania LIBOR stawką WIBOR (wyroki Sądu Najwyższego z 10 maja 2022 r., II CSKP 285/22, z 13 maja 2022 r., II CSKP 293/22).

W postanowieniu Sądu Najwyższego z dnia 19 października 2022 r. I CSK 4730/22 wskazano, że sąd krajowy winien, w ramach krajowych norm proceduralnych i w świetle zasady słuszności w postępowaniu cywilnym, wskazać stronom w sposób obiektywny i wyczerpujący, konsekwencje prawne, jakie może pociągnąć za sobą usunięcie z umowy nieuczciwego warunku (zob. też wyrok TSUE z 10 czerwca 2021, C-776/19 pkt. 78. Należy także rozstrzygnąć jakie

stanowisko reprezentują konsumenci w przypadku, jeżeli Sąd dojdzie do wniosku, że analizowana klauzula ma charakter abuzywny, określając główne świadczenia stron (zob. np. wyrok Sądu Najwyższego z 19 maja 2022 r., II CSKP 797/22 i powołane tam orzecznictwo). Sąd Najwyższy podkreśla, że niedozwolone postanowienie umowne (art. 385¹ § 1 k.c.) jest od początku, z mocy samego prawa, dotknięte bezskutecznością na korzyść konsumenta. Ostatecznie to sąd ustala konsekwencje prawne stwierdzonej abuzywności, natomiast konsumenci mogą udzielić następczo świadomej i wolnej zgody na to postanowienie i w ten sposób przywrócić mu skuteczność z mocą wsteczną (uchwała składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z 7 maja 2021 r., III CZP 6/21).

Stwierdzenie abuzywności klauzul wiele lat po zawarciu umowy w oparciu o aktualne orzecznictwo i wykładnię przepisów Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej czy też Sądu Najwyższego nie może być traktowane jako naruszenie zasady pewności prawa.

Także zagadnienie prawne dotyczące możliwości zastępowania przepisami dyspozytywnymi klauzul uznanych za abuzywne, tak by osiągnąć efekt w postaci zastąpienia niewiążących postanowień przeliczeniowych średnim kuresm NBP, było przedmiotem rozstrzygnięć Sądu Najwyższego (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 23 sierpnia 2022 r., I CSK 1669/22, postanowienie z 29 grudnia 2022, I CSK 3699/22) .

Z tych względów Sąd Najwyższy na podstawie art. 398⁹ § 1 k.p.c. odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania oraz – co do kosztów postępowania orzekł na podstawie – art. 98 § 1 i 3 k.p.c. w zw. z art. 398²¹ i art. 391 § 1 k.p.c. w zw. Z § 2 pkt 6 w zw. z § 10 ust. 4 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (t.j. Dz. U. z 2018 r., poz. 265 ze zm.).

M.M.

[ms]

